

OBSAH

<i>Dobré skutky</i>	3
<i>Sväté Písmo</i>	4
<i>Otázky a odpovede</i>	8
<i>Čudotvorné ikony</i>	10
<i>Detská stránka</i>	12
<i>Rozhovory s duchovnými</i>	18
<i>Životy svätých</i>	21
<i>Akcie BPM</i>	24
<i>Pohár mlieka</i>	27
<i>Sväté mená, vzácne cnosti</i>	28
<i>Blahoželania</i>	29
<i>Recepty</i>	31

**„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40**

Spasi Vás Hospodi!

Obálka:

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XVIII./2013*

šéfredaktor: Peter Polakovič
redaktori: Alexander Haluška, Marcela
Hvižďáková, Zuzana Sadilková, Juliána
Polakovičová, protodiakon Ján Husár,
Tatiana Mihaličová, Radka Baková, Miro-
slav Humenský, jerej Štefan Pružinský
pokladníčka: Tatiana Mihaličová
technický redaktor: Marcela Hvižďáková
detská stránka: Janka Kobanová, Lenka
Kimáková
redaktori pre distribúciu: Miroslav Pavlen-
ko, Adriána Pavlenková
korektúra: prot. Peter Kormaník

Vydáva:

Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980

e-mail: istina12@gmail.com
IČO: 17075947

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysokopre-
osviatenosti Rastislava, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok + poštovné 10,40 €

Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:
Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8,
080 01, Prešov,
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.

Cirkevné schválenie.
Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky v súlade
s učením Cirkvi.
Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

ISSN 1335-6739
Číslo indexu: EV 3633/09

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Pamätáte si, keď sme boli malí ako nám rodičia vraveli: „Buď dobrý. Pozdrav sa tete. Uvoľni miesto staršiemu v autobuse. Pomôž tete niesť nákupnú tašku. Pomáhaj doma. Urob dobrý skutok...”

A časom, keď rastieme nie vždy sa tieto maličké prejavy úcty stávajú samozrejmosťou. A vlastne postrehli ste, ako sa v našom okolí už skoro nerozpráva o dobrých skutkoch? Kdesi sa plašíme, ponáhľame sa za čím lepšími výsledkami v škole i v práci. Chceme byť najlepší, bez chyby, najkrajší, mať perfektné auto, peknú priateľku/priateľa, chceme mať dostatok peňazí a módne oblečenie. Nechcem povedať, že po tom nemôžeme túžiť, alebo že je hriech mať dobré auto, pekné oblečenie... Samozrejme, že nie. Len pri tých našich snahách robíme jednu vec. Stále viac a viac sa zahľadujeme do seba. Ponárame sa do svojho ega, pozeráme len na seba a uzavráme sa pre ostatných. A toto je už hriech!

Pamätáte si, ako sme na hodiene náboženstva mali za úlohu zapísať si do zošita dobré skutky, ktoré sme cez týždeň urobili? To bolo horlivosti. A pritom nikto od nás nežiadal megalomanské dobré skutky, každá maličkosť sa počítala.

Áno, áno presne tak, každá maličkosť sa počíta.

I teraz. Skúsme každý deň urobiť jeden maličký dobrý skutok. Aby sme potešili, pomohli a hoci málom, hoci gestom či slovom. A k jednému dobrému skutku sa pridá ďalší a k nim ešte jeden a... O koľko bude náš život krajší?

Nech svetlo našej viery svieti cez naše činy tak, aby ľudia okolo nás videli naše dobré skutky a oslavovali nášho Boha Otca, ktorý je na nebesiach.

Veď náš život je naplnený nie vtedy, keď žijeme pre seba, ale pre druhých.

Čtec Alexander Haluška

Ty, Hospodine, si môj Ochranca (1. časť)

Po prvých dvoch žalmoch, ktorých autorstvo je pripisované kráľovi Dávidovi a ktoré objasňujú učenie o dvoch životných cestách – blaženosti a bezbožnosti, o nasledovaní Božích prikázaní, no aj povstaní proti Jeho Pomazanému, nasleduje prvý z Dávidových tzv. historických žalmov, t.j. žalm, ktorý vo svojom nadpise obsahuje historické okolnosti jeho napísania. Takýchto Dávidových žalmov je niekoľko a hovoria o jednotlivých udalostiach zo života kráľa Dávida – najmä o udalostiach prenasledovania kráľom Saulom, synom Absolónom a o jeho rozporečnosti počas a po týchto prenasledovaniach. Umiestnenie tretieho žalmu v Knihe žalmov však nie je urobené na základe historickej línie života kráľa Dávida. Tento žalm hovorí o dobe úteku pred synom Absolónom, no napr. 141. žalm hovorí o úniku pred kráľom Saulom, a z kníh kráľovských vieme, že útek pred Saulom bol historicky skôr, než útek pred Absolónom. V Dávidových žalmoch niet chronologického poriadku, ale ich usporiadanie v jednotlivých častiach Knihy žalmov je závislé na dobe ich nájdenia a na ich bohoslužobnom použití.

Tretí žalm je nádhernou a vrúcnu modlitbou človeka v ťažkostiach. Týmto človekom je kráľ Dávid, no môže ním byť každý, kto pociťuje úzkosť z prenasledovania, z útokov viditeľných i neviditeľných nepriateľov. Historickým pozadím tohto žalmu je prenasledovanie a vzbura Dávidovho syna Absolóna. Táto udalosť zo života kráľa Dávida je podrobne opísaná v Druhej knihe kráľov (Druhej Samuelovej). Dávidov syn Absolón si zaumienil, že zavládne na izraelskom tróne namiesto svojho otca. Kvôli tomu prostredníctvom mnohých intríg získal na svoju stranu takmer celý národ (2Kr 15, 6) a napríklad aj dobrého Dávidovho radcu Achitofela (2Kr 15, 12. 31). Spoločne s nimi sa potom vzbúril proti vlastnému otcovi – kráľovi. Vzbúrencov, ktorí sa pridali k Absolónovi, bolo tak veľa, že sa Dávid rozhodol nevstúpiť do otvoreného boja so svojím synom a taktiež si neželal uvrhnúť svoje milované mesto Jeruzalem zbytočnému pustošeniu. Preto sa rýchlo vzdialil so svojimi deťmi, služobníctvom, niekoľkými vernými bojovníkmi a ochrancami, levitmi a archou Božej zmluvy za riekou Kedron (2Kr 15, 14. 23). V takomto nešťastí Dávid kládol svoju nádej na Boha a nie na svojich spoločníkov. Takto by mal postupovať každý, kto sa ocitne v ťažkých životných skúškach.

Tento žalm sa zvyčajne objasňuje historickou metódou výkladu, k čomu nás vedú historické informácie žalmového nápisu. No svätí Otcovia a učitelia Cirkvi (napr. Cyril Alexandrijský, Gregor Nysský, Atanáz Veľký, Simeon Solúnsky, Augustín a iní), použijúc alegorickú metódu, vidia v tomto žalme predobrazy okolností z pozemského života nášho Spasiteľa Isusa Christa a taktiež zosobňujú obsah tohto žalmu ku každému veriacemu človeku, pričom nám z obsahu žalmu prinášajú mravné ponaučenia (Ján Zlatoústý). Celý obsah žalmu je možné vzťahovať na osobu kráľa Dávida a jeho dobu. V predobraznom význame sa v žalme hovorí o prenasledovaní Mesiáša vlastným národom a nakoniec aj o každom prenasledovanom spravodlivom človeku.

Nadpis žalmu: V hebrejskej, gréckej, latinskej i cirkevnoslovanskej Biblii má tento žalm nadpis. Je to nadpis, ktorý nám jasne poukazuje na autora a okolnosti – príčiny napísania žalmu. Je to prvý zo žalmov, o kto-

rého nadpise sa medzi pravoslávnyimi i nepravoslávnyimi biblistami nevedú žiadne polemiky. Znie: Žalm Dávidov, keď utekal pred svojím synom Absolónom. Nadpis tohto žalmu je jasný, najmä pre ľudí, ktorí poznajú obsah Druhej knihy kráľov (2Kr/2Sam 15. – 19. kap). Obsah žalmu je zosobnením útrap nielen samotného kráľa Dávida, ale aj všetkých, ktorých prenasledujú nepriatelia, viditeľní i neviditeľní.

Autor žalmu: Čo sa týka autorstva, za autora tretieho žalmu sa bez pochybností považuje kráľ Dávid, ktorého meno uvádza aj nadpis – ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ, Псаломъ Давидъ,

žalm Dávidov. Čo sa týka doby napísania žalmu, je to doba úteku kráľa Dávida pred synom Absolónom. V tomto žalme je zobrazený vonkajší aj vnútorný duševný stav kráľa Dávida. Poukázať však úplne presne, v ktorom momente bol tento žalm napísaný, nie je možné, no môžeme sa domnievať, že to bolo veľmi skoro po úteku Dávida z Jeruzalema, keď s ním bola iba nevelká skupina jemu oddaných osôb (v. 3) a na strane nepriateľov bola ohromná masa ľudí, ktorá ho energicky prenasledovala a tak nebolo možné očakávať, že sa zachráni a sám sa bál o svoj život (v. 6). Je potrebné dodať, že historické nadpisy o okolnostiach napísania žalmov, obzvlášť Dávidových žalmov, nepoukazujú vždy na samotný moment napísania žalmu, no zväčša na historický dôvod, pričom cez spomínanie na predchádzajúce významné udalosti (vítazstvá i utrpenia) zo života Dávida vznikali v jeho duši religiózne pocity a myšlienky. Samotný žalmista, aby urobil svoje žalmy blízke všetkým veriacim a aby ich vhodne prispôbil k bohoslužobnému použitiu, snažil sa im dať všeobecný charakter a modlitebnosť blízku každému človeku. Kým v druhom žalme kráľ Dávid opísal prenasledovanie a vzburu cudzích národov proti nemu, v tomto žalme mu ako príčina napísania žalmu poslúžilo prenasledovanie a vzburá jeho vlastného syna Absolóna.

Bohoslužobné použitie žalmu: Tretí žalm je súčasťou prvej kafizmy, ktorá sa podľa typikonu číta na sobotnej (tzv. voskresnej) večerni. V období Veľkého pôstu sa okrem sobotnej večerne číta prvá kafizma aj v stredu na utreni. Okrem tohto použitia sa slová tretieho žalmu používajú na večerných bohoslužbách pred takmer všetkými veľkými tzv. hospodskými a bohordičnými sviatkami, sviatkami tzv. polijejných svätých a na všetkých vsenočných bdeniach. Hovoríme o tzv. prvej antifóne prvej kafizmy – „Blažen muž“, ktorý pozostáva zo šiestich veršov žalmov prvej kafizmy (z prvej slávy). V tejto antifóne sú dva verše z tretieho žalmu: 3, 8–9 – Воскръни, гдѣ, спѣи ма, бже мой (Vstaň Hospodine, zachráň ma, Bože môj!) a гдѣ сътъ спѣніе, и на людехъ твоихъ бггословѣніе твоѣ (Od Hospodina je spása, a na Tvojom národe Tvoje požehnanie). Najdôležitejším použitím tretieho žalmu je však jeho čítanie v rámci tzv. šestopsalmia (šesťžalmia) na každej utreni. Takto sa obsah tretieho žalmu pripomína veriacim každý deň ráno počas celého roka, okrem Paschy a svetlého týždňa. Do rannej bohoslužby bol tento žalm zaradený najmä kvôli svojmu obsahu, ktorý hovorí o neustálom duchovnom zápase, o Božej pomoci – pozdvihnutí zo spánku, t.j. z hriechu. V pravoslávnych bohoslužbách slúžiacich na rôzne potreby, v tzv. treboch (bohoslužby Trební-

ka), našiel použitie aj tretí žalm. Je súčasťou „Pravidla na oslobodenie od zlých myšlienok“ (Правило ѱ избавлении от сѣихъ помыслѣвъ). Toto krátke modlitebné pravidlo pozostáva zo zvyčajného začiatku, tretieho žalmu a štyroch modlitieb. Obsahovo sa tu hodí práve tretí žalm, v ktorom kráľ Dávid a s ním každý modliaci sa prosí Hospodina o víťazstvo nad viditeľnými i neviditeľnými nepriateľmi, o Božiu pomoc pri tomto zápase.

Text žalmu: 1 Ѱлѡмъ дѣаѡ, вѣгда ѡбѣгаѡше ѡ лицѣ дѣсслаѡма сына боего, 2 Гдѣ, что еа ѡмножиша стѣжающѣи мнѣ; мнози востаѡтъ на мѧ, 3 мнози глаголютъ дѡшнѣ мои: нѣсть спѣиѧ ѣмѡ въ бѣѣ ѣгѡ. 4 Ты же, гдѣ, застѣпникъ мой ѣси, слава моя, ѣ возносиѧ главоу мою. 5 Глаголю моиѡмъ ко гдѡ воззваѡхъ, ѣ ѡслѣбѣша мѧ ѡ горы стѣиѧ боеѧ. 6 Изъ ѡсиѡхъ, ѣ спѡхъ, востаѡхъ, ѣако гдѣ застѣпникъ мѧ. 7 Не ѡубоѡѧ ѡ темѣ людѣи, ѡкрестѣ напаѡающихъ на мѧ. 8 Воскрѣни, гдѣ, спѣи мѧ, бѣже мой: ѣако ты поразиѧ ѣси всѧ враждающихъ мнѣ всѣ, зѡбы грѣшникѡвъ сокрушиѧ ѣси. 9 Гдѣ ѣсть спѣиѧ, ѣ на людѣхъ твоихъ блѣбѣнѣ твоѧ.

1 Žalm Dávidov, keď utekal pred svojím synom Absolónom. 2 Hospodine!, ako sa rozrástol počet tých, čo ma sužujú! Mnohí povstávajú proti mne, 3 mnohí hovoria mojej duši: „Niet mu záchrany v jeho Bohu“. 4 Ale Ty, Hospodine, si môj Ochranca, moja sláva, Ty pozdvihuješ moju hlavu. 5 Mojm

hlasom som k Hospodinovi zvolal, a On ma vypočul zo svojho svätého vrchu. 6 Usnul som, spal a vstal som, pretože Hospodin ma ochráni. 7 Nebudem sa báť množstva ľudí, čo útočia na mňa odvšadiaľ. 8 Vstaň Hospodine, zachráň ma, Bože môj! Veď Ty si porazil všetkých, čo daromne bojovali proti mne, zuby hriešnikov si rozdrvil. 9 Od Hospodina je spása, a na Tvojom národe Tvoje požehnanie.

Použitá literatúra:

АФАНАСИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Творения в четырех томах. Том 4. Москва : Спасо-Преображенский Валаамский монастырь 1994.

ИОАНН ЗЛАТОУСТ, св.: Творения. Том 5. Свято-Успенская Почаевская Лавра 2005.

ВАСИЛИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Беседы на псалмы. Московское Подворье Свято-Троицкой Сергиевой Лавры, 2000.

ПСАЛТИРЬ в святоотеческом изъяснении. Свято-Успенская Почаевская Лавра 1998. ISBN 5-86868-103-7.

РАЗУМОВСКИЙ, Г.: Объяснение священной Книги псалмов. Москва 2006. ISBN 5-7429-0120-8.

ТОЛКОВАЯ ПСАЛТИРЬ с подстрочным комментарием и краткой историей. Москва 2006.

ЗИГАБЕН, Е.: Толковая Псалтирь. Ясеново 2000. ISBN 5-7877-0023-6.

Protodiakon Ján Husár

O tázka: Aká je symbolika či súvis „Dimitrijevskej soboty“ so spomienkou na zosnulých či modlitbou za nich?

Odpoveď: Je to najbližšia sobota pred sviatkom svätého veľkomučeníka Dimitrija Solúnskeho. Bola ustanovená po bitke na Kulikovom poli. Zo začiatku sa „pominovenie“ – modlitby za zosnulých konali iba za vojakmi, ktorí zahynuli v tejto bitke. Postupne sa Dimitrijevska sobota stala dňom spomínania na všetkých zosnulých kresťanov.

História ustanovenia spomienky Dimitrijevskej soboty bola ustanovená veľkým kniežaťom Dimitrijom Donským. 8. septembra zvíťazil v bitke na Kulikovom poli a po návrate z vojny navštívil Trojice – Sergejevu lavru. Prepodobný Sergej Radonežský, igumen monastiera, ho pred bitkou blahoslovil a dal mu spomedzi bratov monastiera dvoch svojich inokov – Alexandra Peresveta a Andreja Oslabľu. Obaja inoci padli v boji a boli pochovaní pod múrmi chrámu Roždestva Presvjatoj Bohorodicy v Starom Simonovom monastieri.

V Trojickej lavre vykonali modlitby za pravoslávnych vojakov, ktorí padli v Kulikovskej bitke. Vykonané boli bohoslužby i spoločná trápeza (kar, jedlo na spomienku). Postupom času vznikla tradícia uskutočňovať takéto „pominovenie“ každý rok. Z Kulikovho poľa sa

nevrátilo viac ako 250 000 vojakov bojujúcich za vlasť. Do rodín spolu s radosťou z víťazstva prišiel i žiaľ zo straty a tak sa tento osobný deň spomienky stal na Rusi dňom kedy sa spomína na všetkých zosnulých.

Od toho času sa v sobotu pred sviatkom svätého veľkomučeníka Dimitrija Solúnskeho (deň anjela Dimitrija Donského) uskutočňovali na Rusi (a nielen na Rusi, ale aj v slovanských Cirkvách. Pozn. prekl.) zaupokojné (teda za pokoj duše, pozn. prekl.) bohoslužby. Následne v tento deň sa začalo spomínať nielen na vojakov, ktorí položili svoj život za vieru a vlasť, ale aj na všetkých zosnulých pravoslávnych kresťanov.

Tradície (nielen na Rusi)

Na Dimitrijevskej sobotu ľudia navštevujú hroby zosnulých príbuzných, v chrámoch a na cintorínoch sa slúžia panychídy a zaupokojné lítie, usporadúvajú sa spomienkové hostiny.

V tento deň, tak ako aj na iné „roditeľské“ soboty (mäsoпустnú, Trojickú a 2., 3., a 4. sobotu Veľkého pôstu) sa pravoslávni kresťania modlia za pokoj duší zosnulých kresťanov, svojich rodičov, príbuzných. Ale Dimitrijevskej roditeľskej sobota nesie v sebe ešte jeden osobitý zmysel. Pripomína nám všetkých tých, ktorí trpeli a zahynuli za pravoslávnu vieru.

Ak nemáme možnosť v tento deň sa zúčastniť na modlitbách v

chráme alebo na cintoríne, môže-
me sa za zosnulých pomodliť i vo
svojej osobnej (domácej) modlitbe.
Vo všeobecnosti nám Cirkev pri-
kazuje modliť sa za zosnulých nie
iba v dni osobitnej spomienky, ale
aj každý deň. Modliť sa za zosnu-
lých rodičov, príbuzných, známych,
dobrodincov. Preto bola k utren-
ným (ranným) modlitbám pridaná
aj nasledujúca krátka modlitba za
zosnulých:

Modlitba za zosnulých

Upokoj, Hospodi, duši usopšich
rab Tvojich: rodiateľ mojich, srodni-
kov, blahoditeľ (imena ich) i vsich
pravoslavných christian, i prosti im
vsja sohršeniija voľnaja i nevoľnaja,
i daruj im Carstvije Nebesnoje.

Cirkevné spomínanie počas rodi- teľskej soboty

Aby sme sa pomodlili za svojich
zosnulých, treba prísť na bohosluž-
by do chrámu v piatok večer. (Na
Slovensku je zvykom slúžiť pa-
nychídy v soboru po liturgii. Pozn.
prekl.) V tom čase sa slúži veľká
panychída, alebo parastas. Všetky
tropáre, stichiry, piesne a čítania na
parastase sú venované zaupokojnej
modlitbe za zosnulých. Ráno v sa-
motnú „rodiateľskú“ sobotu sa slúži
svätá liturgia a po nej panychída.

Mená zosnulých sú buď napísa-
né v osobitnej knihe, ktorá sa ucho-
váva v chráme (Diptich alebo Hra-
mota), alebo ich prinášame napísa-
ne na papieri, na vrchu ktorého je

napísané / označené, že sú to mená
zosnulých. Na začiatku sa uvádzajú
mená duchovenstva a mníchov, za
nimi mužské mená a ženské (napr.
metropolta Andrej, protojerej Ján,
monachiňa Anna, Josif, Zuzana....).
Uvádzame krstné mená a v plnosti
(napr. Ján a nie Janík, Anastasia a
nie Nasťa, Nadežda a nie Naďa).

V Rusku a v monastieroch je
zvykom prinášať do chrámu dary,
ako napríklad chlieb, kolivo, slad-
kosti, ovocie, zeleninu, rastlinný
olej, múku na prosfory, víno na slú-
ženie sv. liturgie... Ľudia môžu pri-
nášať tiež sviečky a olej do lampád.
Ako dar nie je prípustné prinášať
mäsové produkty a silné alkoholické
nápoje.

Dôležité je si pamätať

Modlitba za zosnulých, to je naša
hlavná a neoceniteľná pomoc tým,
čo odišli na druhý svet. Vo všeo-
becnosti vzaté, zosnulý nepotrebuje
ani rakvu, ani pomník a tým viac
ani pod dobrotami prehýbajúci sa
stôl na kare. Všetko toto je iba daň
tradíciám, hoci aj veľmi zbožným.
No večne živá duša cíti veľký nedo-
statok a potrebu neustálej modlitby
za ňu, pretože nemôže sama usku-
točňovať už dobré skutky, ktorými
by mohla na seba privolať Božiu
milosť.

Portál Sretenskoho moskovského
monastyňa

Text je krátený a upravovaný

Preklad čtec Alexander Haluška

Ikona Božej Matky „Préžde Roždestvá i po Roždeství Dívá“

Táto ikona bola prinesená do Nikolajevského Pešnošského monastiera Moskovskej eparchie moskovským kupcom Alexejom Grigorievičom Mokejevom. Okolo roku 1780 sa Alexej stal mníchom v tomto monastieri. Všetok svoj majetok odovzdal igumenovi, archimandritovi Makarijovi, a svätú ikonu nechal vo svojej kélii. Po Alexejovej smrti bola ikona prinesená igumenovi. Keď igumen uvidel, že ikona je napísaná ole-

jom na plátne, prikázal ikonu zavesiť nad vchodové dvere časovne prepodobného Metoda, ktorá sa nachádzala pri ceste neďaleko monastiera. Preslávenie ikony sa začalo v roku 1827 po tom, keď kapitán Platón Osipovič Šabašev prechádzal v noci okolo časovne a uvidel, že z ikony Presvätej Bohorodičky vychádza neobvyklé svetlo. Po druhýkrát sa mu ikona zjavila v ťažkých životných okolnostiach. V sne Platón uvidel žiaricu ikonu Božej Matky v oblakoch nad Metodskou časovňou a počul hlas: „Keď sa chceš zbaviť pokušení, pomodli sa pred touto ikonou“. Platón poslušol radu Bohorodičky a starosti ho opustili. Zbožný Platón povedal o zázrakoch ikony igumenovi a on svätý obraz preniesol do monastiera. Keď na čudotvornú ikonu chceli dať kovanie, zistili, že plátno, na ktorom je obraz Presvätej Bohorodičky napísaný, je natiahnuté na doske a skrýva zobrazenie Bohorodičky vyššej kvality. Veľmi veľa zázrakov sa udialo pri tejto ikone v roku 1848 v čase cholery,

keď mnohí modliaci sa pred ňou boli uzdravení.

Sviatkovanie ikony bolo ustanovené na 17./30. októbra.

Modlitba prvá:

Ó Presvjatája Hospožé Vladýčice Bohoródice! Výšši jesí vsích ánhel i archánhel, i vsejá tvári čestníjši: pomóšcnica jesí obídimych, nenadíjuščichsja nadíjanije, ubóhich zastúpnic, pečálnych uťišénije, álčuščich kormíteľnica, nahích odíjanije, boľných iscilénije, hrišnych spasénije, christián vsích pomožénije i zastuplénije. Ó vse-mílostivaja Hospožé, Dívó Bohoródice Vladýčice! Spasí, Hospožé, i pomíluj ráb tvojích, svjaťíšij pravíteľstvujuščij sínód, i preosvjaščénnyja mitropolíty, archiepískopy i jepískopy, i vés svjaščénničeskij i ínočeskij cín, bohochranímuju deržavu nášu, pravíteľj i vójinstvo jejá, i vsjá pravoslávnyja christiány rízoju tvojeju čestnoju zaščitiť: i umolí, Hospožé, iz tebé bez símene voplotívšahosja Christá Bóha nášeho, da prepojášet nás síloju svojeju svýše na nevídimyja i vídimyja vrahí náša. Ó vse-mílostivaja Hospožé Vladýčice Bohoródice! Vozdvíhni nás íz hlubíný hrichóvnyja, i izbávi nás ot hláda, hubíteľstva, ot trúsa i potópa, ot ohná i mečá, ot nachoždénija inopleménnych i meždousóbnyja bráni, i ot vnezápnyja smérťi, i ot napadénija vražija, i ot tletvórnych vítr, i ot smertonósnyja jázvy, i ot vsjaka-

ho zlá. Podážd', Hospožé, mír i zdrávije rabóm Tvojím, vsím pravoslávnyim christiánom, i prosvití ím úm i oči serdėčnyja, jėže ko spaséniju: i spodóbi ný, hrišnyja rabý Tvojá, cárstvija Sýna Tvojeho, Christá Bóha nášeho: jáko deržáva jehó blahoslovėna i preproslávlena, so beznačáľnym Jehó Otcém, i s Presvjatým i Blahím i Životvorjáščim Jehó Dúchom, nýňi i prísno i vo víki vikóv. Amíň.

Modlitba druhá:

Ó Presvjatája Vladýčice Dívó Bohoródice, spasí i sochrání pod króvom Tvojím čáda mojá (imjarék), vsích otrokóv, otrokovíc i mladėncev, kreščėnnych i bezimenítých i vo črévi máterni nosímnych. Pokrý ich rízoju Tvojeho máterinstva, sobľudí ich v strási Bóžiji i v poslušaniji rodíteľej, umolí Hóspoda mojeho i Sýna Tvojeho, da dárujet ím polėznóje ko spaséniju ích. Vručáju ích máterinskému smotréniju Tvojemú, jáko Tý jesí Božėstvennyj Pokróv rabóm Tvojím. Máti Bóžija, vvedí mja vo óbraz Tvojeho nebėsnaho máterinstva. Uvračúj dušėvnyja i íľėsnýja raný čád mojích (imjarék), hrichámi mojímí nanesėnnyja. Vručáju čádo moje vsecílo Hóspodu mojemú Iisúsu Christú, i Tvojemú, Prečístaja, nebėsnému pokrovíteľstvu. Amíň.

Pripravila **Juliána Polakovičová**

Boh ukazuje cestu

Veľké vzrušenie ovládlo izraelský ľud na ceste z Egypta. Konečne sa oslobodili od svojich otrokárov, ktorí ich nútili ťažko pracovať a zle s nimi zaobchádzali.

Teraz ich mal Mojžiš zaviesť do krajiny, ktorú im prisľúbil Boh, keď pred mnohými rokmi vyzval Abraháma, aby ho nasledoval.

No ako mali nájsť cestu do zasľúbenej krajiny Kanaán? Vôkol nich bola samá púšť, nebolo vyznačených ciest, ani smeroviek, ktoré by im ukázali cestu.

Boh prikázal Mojžišovi, aby nešiel najkratšou cestou do Kanaánu, lebo vedie popri pohraničných strážach. Nechcel, aby sa jeho národ hneď na začiatku cesty musel púšťať do boja. Vybral cestu okľukou, cez púšť popri Červenom mori. Cez deň ich Boh sprevádzal v oblačnom stĺpe, v noci v

ohňovom, aby im dokázal svoju prítomnosť. Ak sa oblačný alebo ohňový stĺp pohol, Izraeliti ho nasledovali; keď ostal stáť, vedeli, že majú postaviť stany a odpočívať dovtedy, kým sa opäť nedal do pohybu. Putovali dňom i nocou, lebo Boh bol stále s nimi a viedol ich.

Otroci, vráťte sa!

Medzitým egyptský faraón začal banovať: Prečo len pustil izraelských otrokov? Celkom zabudol na strašné pohromy, ktoré ho k tomu prinútili. Teraz sa obával, ako dokončí bez nich svoje stavby.

Musí ich doviesť nazad!

Rozkázal svojim vojakom pripraviť kone a vozy a hľadať Izraelitov. Mali rýchlo v púšti nájsť zástupy, ktoré s deťmi a statkom postupovali len veľmi pomaly.

Izraeliti práve stavali tábor na brehu Červeného mora. Pred nimi sa rozprestierali morské vody a okolo nich jednotvárna, bezútešná púšť.

Všeobecný zhon zrazu prehlušili varujúce výkriky. Ktosi zazrel ďaleko na obzore oblak prachu a čoskoro bolo vidieť blížiac sa obávané egyptské bojové vozy. Tábor ovládla panika a strach.

Ľudia sa tísli okolo Mojžiša a nariekali: „Prečo si nás radšej nenechal v Egypte? Doviedol si nás do tejto hroznej púšte, kde nás všetkých pobijú. Je to tvoja vina!“

„Nebojte sa!“ povedal Mojžiš. „Upokojte sa! Boh nás zachráni pred Egypťanmi.“ Vojsko sa však približovalo. Jediná cesta viedla dopredu. Lež tam bola voda. Boli v pasci!

Tu riekol Pán Mojžišovi: „Rozkáž ľuďom, aby išli ďalej! Zachránim svoj ľud a Egypťanom ukážem, že som Boh. Vytrvajte a hľadte, čo sa bude robiť.“

Prechod cez Červené more

Mojžiš urobil, čo mu Boh prikázal. Zdvihol palicu nad more. Zadul silný východný vietor, rozdelil vody na dve strany a vytvoril v strede mora široký priechod.

Zároveň sa Boží oblak premiestnil za zástupy Izraelitov, aby ich skryl pred zrakmi prenasledovateľov. Za noci na jednej strane svietil žiarivým svetlom a ukazoval Izraelitom cestu cez more, no zo strany Egypťanov bol temnou clonou.

Izraeliti rýchlo zhromaždili deti a stáda a vydali sa na cestu. Putovali celú noc.

Ráno sa egyptskí vojaci za nimi vrhli do priechodu v mori. Boh

však medzi nimi spôsobil zmätok. Kolesá im zapadali do blata a napredovali len s ťažkosťami.

Za úsvitu posledný Izraelita bezpečne dosiahol druhý breh mora.

„Zdvihni svoju palicu nad more ešte raz!“ prikázal Pán Mojžišovi. Keď to urobil, vody sa opäť zliali a egyptské vojsko bolo stratené.

Ozvali sa radostné výkriky. Boh svoj ľud zachránil!

Pripravila Janka Kobanová

Milí Istinkáci, aj tento mesiac sme na Vás mysleli a pripravili Vám úlohy.

1. Popíšte, aký prázdnik je zobrazený na ikone a čo všetko viete o tom prázdniku

2. V tejto úlohe označte, ktoré sú Bohorodičné sviatky.

Bohоявлення Господне, Рождество св. Іоанна Крестителя, Успение Пресвятыя Богородицы, Положення честныя Ризы Пресвятыя Богородицы, Рождество Пресвятыя Богородицы, Св. Николай, Благовіщення Пресвятыя Богородицы, Введеніе в храм Пресвятыя Богородицы, Сритеніе Господа нашого Ісуса Христа

3. V poslednej úlohe si vymaľujte ikonku.

Pripravila Lenka a Natálka

Гласъ 5 (6. hlas)

Тропáрь: А́ггльскiѡ е́нлы на грóбѣ твоéмъ,
и стрегѹщiѣн ѡмeртвѣша: и сто́аше мр́ѡа во
грóбѣ, ѡццѣи прeчѣтагѡ тѣла твоегѡ.
плѣнѣнъ е́си áдъ, не и́скѹсѣсѡ ѡ негѡ:
срѣ́тнъ е́си дѣ́л дáрданъ жнвóтъ. вoскрѣ́сѣи
и́з мeртвѣхъ, гдѣ сла́ва тебѣ.

*Anheliskija síly na hróbi Tvojém, i strehúščij
omertvíša: i stojáše Maríja vo hróbi, íščuščí
prečístaho Těla Tvojehó. Plíníl jesí ád, ne iskúsívsja
ot nehó. Srítíl jesí Dívu dárujaj živót. Voskresýj iz
mértvych, Hóspodi sláva Tebí.*

*Anjelské mocnosti na Tvojom hrobe a strachom
zamreli strážcovia. V hrobe stojí Mária prečisté
Tvoje telo hľadajúc. Ty spustošil si peklo, ktorým
si sa nedal skúšať. Stretol si devu (pannu) darujúc
život; zmŕtvychvstalý Pane, sláva Ti.*

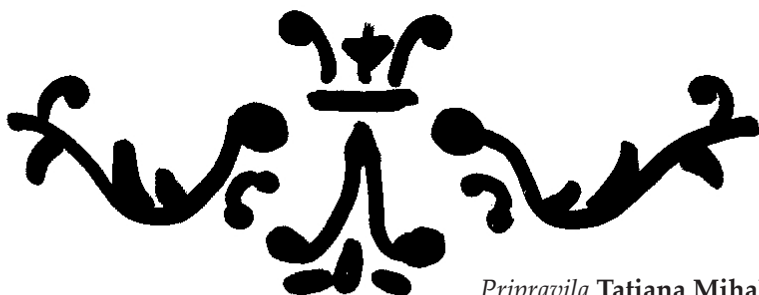

КОНДАКЪ: ЖИВОНАЧАЛЬНОЮ ДЛАНІЮ,
ОУМЕРШЫА ѿ МРАЧНЫХЪ ОУДОЛІЙ,
ЖИЗНОДАВЕЦЪ ВОСКРЕСНѢВЪ ВСѢХЪ ХРІСТОСЪ БГЪ,
ВОСКРЕНІЕ ПОДАДЕ ЧЕЛОВѢЧЕСКОМУ РОДУ: ЁСТЬ
БО ВСѢХЪ СПСІТЕЛЬ, ВОСКРЕНІЕ И ЖИВОТЪ, И
БГЪ ВСѢХЪ.

*Živonačálnuju dlániju, uméršyja ot mráčnych
udólij, Žiznodávec voskresív vsích Christós Bóh,
vòskresénije podadé čelovíčeskomu ródu: jést' bo
vsích Spasíteľ, Voskresénije i Život, i Bóh vsích.*

*Dlaňou životu vládnucou mŕtvych vzkriesil z
temných údolí Životodarca všetkých, Christos
Boh, a vzkriesenie podal rodu ľudskému; lebo
Spasiteľom je všetkých, Vzkriesením i Životom i
Bohom všetkých.*

Pripravila Tatiana Mihaličová

Milí čitatelia, prinášame vám rozhovor s o. Serafímom Tomečkom, správcom Pravoslávnej cirkevnej obce Hodonín.

Otázka: Otče, akým spôsobom ste sa dostali na PBF?

Odpoveď: Bylo to na výzvu niekoľika duchovných. Otec Jiří Schotli z Opavy byl první, kdo o tom se mnou vážněji mluvil. Potom otec Mikuláš Rusič, který sloužil tou dobou v Holíči a nyní je na nejvýchodnějším cípu Slovenska v obci Zboj. Jezdil jsem za ním do Holíče a on k nám do Mutěnic a měl na mé rozhodnutí velký vliv. Dále otec Karel Podracký, který je i kmotrem mého mladšího syna Prokopa a který mi nakonec psal doporučení ke studiu. Konečným a rozhodujícím impulzem byl nynější vladyka Jáchym, tehdy igumen nedalekého monastýru sv. Gorazda II. v Hrubé Vrbce, kde jsme po jeho příjezdu z Ruska začali se ženou jezdit na bohoslužby. Pamatuji si, jak jsem se v den přijímacích zkoušek rozhodl nenastoupit do vlaku jedoucího do Olomouce, kde zkoušky probíhaly a chtěl jsem se vrátit domů. Zvažoval jsem, jak to budu zvládat časově i finančně. Měl jsem dvě malé děti a upravovali jsme náš dům, do které ho jsme se rok nazpět nastěhovali. Zkrátka běžné racionální úvahy. Vladyka Jáchym přišel na nádraží v Hodoníně a ptá se, kam jdu? Vysvětlil jsem mu své pohnut-

ky a on mi řekl, že mi rozumí, ale ať jedu na přijímačky a pak se uvidí. Bůh ukáže. No tak jsem jel a po té studoval a s pomocí Boží se vše dalo nakonec zvládnout.

Otázka: Aké boli Vaše študentské roky?

Odpoveď: Měl jsem rodinu, dvě malé děti, takže v mnoha ohledech to pro ně nebylo lehké, ale byly to moc pěkné roky. Již během studia jsem byl vysvěcen na diákona pro již zmíněný monastýr sv. Gorazda II v Hrubé Vrbce a to byla velká škola a Boží požehnání pro celou moji rodinu. Byli jsme stále v kontaktu s bratrstvem monastýru, do kterého jezdili hosté a otcové z naší místní Církve i ze světa. Jako diákon jsem měl možnost poznat mnohé rozdíly v bohoslužebné praxi. Právě tato setkání a rozhovory byli velkým povzbuzením a inspirací ke studiu. Nakonec jsme na požehnání vladyky Simeona zřídili společně s bratrstvem monastýru novou církevní obec sv. Metoděje v Hodoníně, kde jsem se stal duchovním správcem ještě jako diákon.

Otázka: Aký bol Váš najpozitívnejší, alebo lepšie povedané najúsmevnejší,

zážitok počas štúdia na PBF?

Odpoveď: Jako pozitivní vidím zejména setkání s otcí Jánem Zozulákem a Štefanem Šakem. Myslím, že právě oni nás tehdy nej-

více formovali. Jejich hloubka teologická a u otce Štefana navíc obrovský důraz na praktický křesťanský život. Velmi s námi diskutoval o možnostech práce na farnostech a byl pro mnohé z nás hnací silou. U otce Jana jsme se zase cítili jako na bohoslužbě. Hluboké myšlenky a duchovní bohatství svatých Otců nám zprostředkovával tak, že člověk odcházel duchovně posílen. Co se úsměvu týče, vzpomínám si, jak jsme s otcem Štefanem probírali svěcení vody a on se zeptal, co to je svěcená voda. Začali jsme odpovídat jeden přes druhého o blahodati Boží, posvěcení vody, modlitbě při posvěcení atd. Otec Štefan říká: „No dobře, to vše známe, ale řekněte to jednoduše, pro lidi.“ Chvilé ticha a potom otec dodal: „Svěcená voda je ta voda, kterou má každý pravoslavný křesťan doma v okrasné lahvi na polici a nikdo ji nepoužívá, nebo se mýlím?“ Většina se dívala do stolu a po roce jsme se v debatě vrátili k tomuto tématu a zjistili jsme, že všichni již používají svěcenou vodu právě na to o co se v modlitbě při posvěcení prosí. Takto uměl člověka směřovat jednoduchým, srozumitelným způsobem k tomu nejdůležitějšímu, aby se každý snažil uvést nastudovanou teorii do osobního života. Písmo svaté ve zlaté vazbě uložené na polici, ještě nikoho samo o sobě nespasilo.

Otázka: Po tom ako ste došudovali na fakulte, ktorá bola Vaša prvá farnosť ako ste sa tam cítili?

Odpoveď: Jak jsem uvedl, byl jsem vysvěcen již počas studia a spolu s bratrstvem monastýru sv. Gorazda II. jsem stál u zrodu nové farnosti zasvěcené sv. Metoději a působící pro okres Hodonín. To mělo své výhody i nevýhody. Výhodou bylo třeba to, že jsme mohli dohlédnout na kanonickou výzdobu chrámu, což někteří duchovní řeší mnohdy roky, po té co převezmou duchovní správu nad farností, kde je ještě vidět vlivy unie. Mám na mysli katolické obrázky srdce Ježíšova a podobně. Nebo přijdou do farnosti, kde se lidé staví proti službě svatých tajin v plnosti, protože tam jejich předešlý duchovní otec vždy sloužil tak a tak a nechtěl jí nějaké „novoty“ a podobně. To se týká příkladně křtu ponořením, slouženém ještě k tomu v plném obřadu, na což nejsou v mnohých farnostech kupodivu zvyklí. To vše se nás netýkalo, protože jsme začínali od úplných počátků. Což byla výhoda. Na druhou stranu bylo třeba citlivě zavádět pořad bohoslužeb vzhledem k tomu, že lidé přijíždí z celého okresu Hodonín a mnozí i ze západního Slovenska. Zde jste v jiné situaci, než když máte „srdce farnosti“ tvořeno z místních lidí, z nějaké konkrétní vesnice či města. Pro kněze to znamená s porozuměním reagovat i na možnosti věřících přicestovat na dané bohosluž-

by a podobně. Vše se časem ustálilo a dnes, po osmi letech musím říci, že již tvoříme rodinu, která dýchá společným životem a pravidelně se setkáváme jak ke katechezím dětí, tak dospělých, i k neformálním posezením po svaté Liturgii zejména na větší svátky. K těmto potřebám jsme upravili náš dům, který jsme poskytli na službu Církvi. V létě i zimě pořádáme pod vedením vладыky Jáchyma dětské tábory v již zmíněném monastýru v Hrubé Vrbce a v září rovněž tam pouť u příležitosti oslavy svátku umučení svatého novomučedníka vладыky Gorazda a jeho druhů. Dále v květnu každoročně společně pořádáme pouť na Valy u Mikulčic u příležitosti oslavy data příchodu svatých Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu. Takže práce máme dost.

Otázka: Čím by mal osloviť kňaz mladého človeka, aby sa mladý človek zapájal do cirkevného života?

Odpoveď: To je těžká otázka. Myslím, že na ni hledá odpověď každý kněz po celý svůj život. Jak probudit v člověku hlubší zájem o duchovní a také praktický farní život. Tato věc je podle mne velmi individuální. To co funguje na jedné farnosti, může být naopak na druhé důvodem nezdaru. Důležité je, aby mladí vůbec chtěli něco víc, než jen nedělní návštěvu chrámu. A to se týká i dospělých. Bůh nám dává svobodu a duchovní úsilí

vyžaduje synergii, neboli spolupráci s Bohem. Nevstupuje nám do života násilně. Na druhou stranu jak mají mít věřící hlubší zájem o duchovní, potažmo církevní život, když jim není nic nabídnuto. Když jsme na farnosti začali s duchovními besedami, překvapilo mne, kolik lidí má o tato setkání zájem. Pořídili jsme pro tyto účely dataprojektor. Věnujeme se příkladně výkladu svaté Liturgie a vše má potom zpětnou vazbu. Najednou jsou všichni zúčastnění přítomni při nejbližší svaté Liturgii již na proskomidii, kterou prožívají s vědomím toho, co se právě děje. Co se mladých týče, právě je jsem poprosil, aby své cesty po pravoslavných pouťích fotograficky zdokumentovali a připravili pro farnost večery s promítáním a vyprávěním. Myslím, že je důležité začít a postupem času se ukáže, co se na které farnosti dá dělat a přináší to plody. Od stolu to nevymyslíme. Lidé sami odkryjí svá přání a potřeby i očekávání. Na nic nejsme sami, neboť s námi je Bůh.

Pripravil Miroslav

Svätý Longin stotník Deň pamiatky 16. október

Svätý mučeník Longin stotník bol rímskym vojakom, slúžil v Júdei pod prokurátorom Ponciom Pilátom. V čase ukrižovania Christa bol na stráži hory Golgoty práve oddiel, ktorému velili Longin. Oni stáli i pri samotnom kríži. Longin i jeho vojaci boli svedkami posledných okamihov pozemského života Isusa Christa, ale aj veľkých znamení po Jeho smrti. Tieto udalosti otriasli dušou vojaka. Longin uveril v Christa a pred celým národom vyznal: „Naozaj to bol Boží Syn“ (Mt 27, 54).

Podľa cirkevnej tradície bol Longin vojakom, ktorý prebodol Spasiteľov bok. Od prečistej krvi a vody, ktoré vytiekli z Christovho boku, sa mu uzdravil zrak.

Po mučení a pochovaní Spasiteľa stal Longinov oddiel na stráži pri Hospodinovom hrobe. Tu vojaci sa stali svedkami Christovho vzkriesenia. Židia sa ich snažili uplatiť, aby povedali, že Christovo telo ukradli Jeho učeníci, no Longina a ďalších dvoch strážnikov už nemohlo zlato zaslepiť. Vojaci uverili v Spasiteľa, prijali krst od apoštolov a zanechali vojenskú službu. Longin opustil Júdeu a so zvesťou o Isusovi Christovi, Božom Synovi, sa vydal do svojej vlasti, Kapadokie. Nasledovali ho i obaja vojaci. Plamenné slovo priamych účastní-

kov veľkých udalostí zapálilo srdcia i um Kapadočanov. Kresťanstvo sa začalo rýchlo šíriť i v meste i v okolitých dedinách. Dozvedeli sa o tom i starejší zo Židov, tí presvedčili Piláta, aby poslal oddiel vojakov do Kapadokie zabiť Longina i jeho spolupracovníkov. Keď vojaci dorazili do Longinovej dediny, ten im sám vyšiel oproti. Priviedol ich do svojho domu. Za stolom vojaci povedali o cielei svojho príchodu, no nevedeli, že pán domu je ten človek, ktorého hľadajú. Longin a jeho spoločníci sa vojakom predstavili a udivených vojakov prosili, aby sa nezdráhali vyplniť svoju vojenskú úlohu. Vojaci chceli prepustiť svätých a dokonca im vraveli, aby ušli, ale spoločníci sa zriekli tejto

myšlienky. Tvrdo verili a túžili prijať muky za Christa. Svätých mučeníkov sťali. Telá pochovali na miesto, ktoré mučeníci určili

a ich hlavy boli poslané k Pilátovi. Ten prikázal vyhodiť hlavy mučeníkov na skládku odpadu za mestskými hradbami.

Po nejakom čase prišla do Jeruzalema jedna slepá žena. Chcela sa pokloniť svätyniam. Vo sne sa jej zjavil svätý Longin a prosil ju, aby našla jeho hlavu a pochovala ju. Slepú ženu priviedli ku skládke. Dotkla sa hlavy mučeníka a náhle sa jej vrátil zrak. Žena úctivo odniesla hlavu mučeníka Longina do Kapadokie a tam pochovala.

Svätýj múčeníče Longine i iže s nim postrádávšii, molíte Bóha o nas!

Kondák hl. 4.

Véselo vozárdovasja cérkov, v pámjati dnés prisnopámjatnaho stradáľca Lóngina, vzyvájušči: tý mojá deržáva, Christé, i utverždénie.

Podľa portálu pravoslavie.ru

Preložil čtec Alexander Haluška.

Svätý Filip, apoštol zo 70- tich a diakon

Deň pamiatky 11. október

Svätý apoštol Filip je jedným z počtu sedemdesiatich apoštolov. Narodil sa v Cézarei Palestínskej. Bol ženatý a mal aj deti.

Po Sošestviji (Zostúpení) Svätého Ducha bol dvanástimi apoštolmi rukopoložený na diakonskú službu v jeruzalemskej Cirkvi. Tak ako ostatným diakonom aj jemu bola zverená starostlivosť o prínosy (dary) veriacich, mal sa starať o vdovy, siroty a chudobných. Prvým medzi diakonmi bol svätý archidiakon a prvomučeník Štefan. Keď sa začalo prenasledovanie na kresťanov a prvomučeník Štefan bol zavraždený, apoštol Filip odišiel z Jeruzalema. Presťahoval

sa do Samárie, kde úspešne hlásal Christa. Medzi tými, kto prijal kresťanstvo od Filipa bol, známy čarodejník Šimon, ktorý sa po krste pridržal (držal sa v jeho blízkosti a učil sa viere) Filipa (Sk 8, 9 -13).

Na príkaz Pánovho anjela sa apoštol Filip vydal na cestu, ktorá spája Jeruzalem s Gázou. Tam stretol dvorana etiópskej kráľovny. Jeho priviedol ku kresťanstvu a pokrstil (Sk 8, 26 – 39). Po pokrsení dvorana anjel uchytil Filipa a priviedol ho do Azotu. Tam prechádzal po všetkých mestách a kázal Božie slovo až pokiaľ neprišiel do Cézarey. Hlásal tiež v krajinách Blízkeho Východu, neďaleko od Palestíny.

Istý čas pobudol doma, potom sa vrátil do Jeruzalema, kde na neho apoštoli zložili ruky a stal sa

biskupom. Apoštoli poslali Filipa do Tálie Lidijskej (Malá Ázia). Mnohých tu pokrstil a uskutočnil veľa zázrakov. Apoštol a diakon Filip odišiel k Hospodinu v hlbkej starobe.

Svätýj apóstole i diákone Filipe, molí Bóha o nás!

Kondák hl. 4.

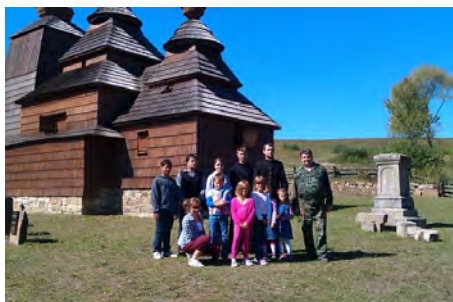
Jazykov lovec prečúdnj, i učeníkóv Christóvych sobesídnik, apóstolov predizbránnj Filíp, dnés míru iscilénij podajét bohátstvo, pokrývájét ot obstojánij toho chválaščyja. Tím sohlásno zovém jemú: spasáj vsja molítvami tvojími, Apóstole.

Podľa portálu pravoslavie.ru

Pripravil čtec Alexander Haluška

Spoznávaj históriu svojho kraja

7. septembra 2013 sa v rámci projektu Spoznávaj históriu svojho kraja - okolie Medzilaboriec, v

spolupráci s organizáciou Iuventa - Slovenský inštitút mládeže a s podporou zdrojov EU uskutočnil výlet pre deti a mládež z okolia Medzilaboriec. Projekt bol zameraný na spoznávanie histórie rodného kraja.

Spolu sme navštívili obec Čerťižné a na miestnom cintoríne sme sa pomodlili pri hrobe otca Irineja Chanata, pravoslávneho kňaza, ktorý pôsobil v tejto obci. Zastavili sme sa taktiež pri hrobe rusínskeho dieťaťa a národovca Adolfa Dobrianskeho.

Spoločne sme sa presunuli do obce Habura, kde sme navštívili novopostavený drevený pamätník – chrám, ktorý je presnou kópiou toho pôvodného. S pánom starostom Mikulášom Juščikom sme si prehliadli aj interier chrámu a okolo stojace pamätné tabule.

Samozrejme, venujúc sa histórii nášho kraja, nemohli sme obísť Krásnobrodský monastier. Poobzerali sme si zručaniny a dozvedeli sme sa históriu tohto miesta. Poklonili sme sa čudotvornej Krásnobrodskej ikone presvätej Bohorodičky.

Završením našej celodennej ex-

kurzie bola opekačka. V milom posedení a za spevu piesní nám čas rýchlo ubehol. Na konci stretnutia sme sa poďakovali Hospodu Bohu za príjemný deň.

Ďakujeme všetkým, ktorí pomohli pripraviť a uskutočniť toto stretnutie, zvlášť by sme sa chceli poďakovať Tatiane Mihaličovej za prípravu projektu i jeho realizáciu. Spasi Vás Hospodi.

Čtec Alexander

Malá akcia v Soboši

Pre náš chrám nastal pekný deň. Upratovaním sme urobili malú maličkosť pre Christa. Prepodobný Serafim Sarovský hovoril svojim deťom, že aj za jednu tehlu Hospod' nezabudne na človeka. Akcia sa konala v sobotu, 7. septembra, a naši veriaci pracovali na slávu Božiu. Keďže maliari nám

dokončili rozpis hlavného miesta v chráme, tak chceli sme ho poupratovať celý aj s okolím. Prišiel kto mohol, aj starší, aj naši najmenší veriaci. Dobrá pracovná atmosféra nás nabíjala energiou. Každý chcel pomôcť a pracoval s úsmevom na tvári. Dobré vieme, že aj dom udržiavame v čistote, a aj chrám, kde sa stretávame s Christom, sme sa snažili poupratovať čo najlepšie.

Malé deti Peťko a Majka pracovali najviac, lebo sa snažili pomôcť každému. Mne ako duchovnému otcovi nosili vodu a čo som potreboval, lebo sme chceli vyčistiť celý chrám čo najkrajšie. Spoločne sme sa tešili, že náš chrám bude ako nevesta Christova pripravená na stretnutie so samým Christom. Kde je malá cirkevná obec, tam sa človek viac cíti ako jedna spoločná Christova rodina. Sobošania sa vo svojom peknom chráme tešia z každej príležitosti ako pomôcť duchovnému. Týmto sa chcem všetkým poďakovať za spoluprácu v chráme aj v okolí, najmä dvom bratom Martinovi a Matúšovi, babke Márii a jej dcére Márii. Najväčšia vďaka patrí Renáte Gulovej, ktorá zorganizovala takúto dobrú rodinnú akciu v

Soboši. Nemôžem zabudnúť aj na jedného brata Peťa, ktorý stále chodí a nezištne pomáha kosiť okolo chrámu. On ako dobrý veriaci čaká odmenu od samého Christa. Nech všemohúci Boh pomôže každému, kto robí dobrý skutok pre Cirkev.

Mgr. archimandrita Serafim

1150. výročie príchodu Sv. Cyrila a Metóda na Veľkú Moravu

Dňa 25. mája 2013 v Mikulčiciach sa uskutočnilo dlhodobou plánované 1150. výročie osláv príchodu sv. bratov Cyrila a Metóda na Veľkú Moravu. Do plánovania týchto osláv sa zapojilo viacero štátov, keďže sv. Cyril a Metod prišli na Veľkú Moravu pre celý slovanský národ. Vďaka ich láske, viere, námahe a horlivosti nám tu zanechali veľké dedičstvo, ktoré sme my ako slovanský národ dovtedy nepoznali. Tým dedičstvom alebo tiež darom bola hlavne viera v živého Boha, písmo a jazyk. Hoci je to už 1150 rokov od ich príchodu, pamiatka na nich v nás stále žije a prebúdza ducha slovanskej vzájomnosti. Do týchto osláv sa zapojila aj Pravoslávna cirkev na Slovensku.

Celý priebeh osláv začal v piatok 24. mája v Mikulčiciach na území Veľkomoravského hradišťa, kde vykonávali svoju misijnú prácu sv. bratia Cyril a Metod. Zišlo sa nás viacero mládežníkov z rôznych cirkevných obcí spolu s otcami duchovnými. Zo Slovenska sa išlo viacerými autami. Cestou do Mikulčíc sme navštívili aj jeden monastier v Hrubej Vrbke, kde sa slúžila aj liturgia v deň ich sviatku. Potom sme sa presunuli už priamo do Mikulčíc, kde sme pomáhali pri rôznych organizátorských prácach. Stretli sme sa tam aj s mládežník-

mi z českého Bratstva. Hoci nám počasie veľmi neprialo, ale myšlienka nato, že sa nachádzame na území, kde pôsobili naši sv. bratia, nás neustále posilňovala. Hlavným bodom celého programu osláv bola slávnostná archijerejská liturgia, ktorú slúžil konštantínopolský patriarcha Bartolomej.

Účasť prijalo aj mnohopočetné duchovenstvo z Ruska, Srbska, Grécka, Bulharska, Poľska, Česka, Slovenska a iných krajín. Počítalo sa aj s veľkou účasťou veriacich kresťanov, ale nie všetko vyjde tak ako sa predpokladá. Čo bolo hlavne z dôvodu zlého počasia. Ale nič to na tom nemení, že celá akcia bola konaná v slovanskom duchu, čoho dôkazom bola aj spoločná liturgia. A čo iné ak nie sv. liturgia nás všetkých zjednocuje v Christovi? Každopádne celé konanie týchto osláv je výsledkom toho, že sv. bratia Cyril a Metod k nám neprišli zbytočne a to, čo zasiali do vtedy neoranej zeme, prinieslo aj svoj plod, čo je vidieť aj po toľkých rokoch. Lebo všetko, čo je od Boha, má pevné korene, ale čo nie je od Boha, to dlho nevydrží. Preto sa nebojme a chráňme si poklady, ktoré nám boli darované samotným Bohom, lebo iba tak sa môžeme nazývať Božím národom.

Svätí rovnoapoštolní bratia Cyril a Metod, proste Boha za nás hriešnych.

Martin Žak

Ghudobný mladík sa usiloval zarobiť si na štúdia podomovým predajom papierových vreciek a iných drobností. Raz mal obrovský hlad a vo vrecku len zopár drobných. Rozhodol sa, že v najbližšom dome poprosí o niečo na jedenie. Ale keď mu prišlo otvoriť krásne zelenooké dievča, nenašiel dosť odvahy. Namiesto jedla si vypýtal len pohár vody.

Dievča pochopilo, že je hladný a prinieslo mu veľký pohár plný mlieka.

Chlapec sa srdečne poďakoval a opýtal sa:

„Čo som dlžný?“

„Nič nie ste dlžný,“ odpovedalo dievča. „Mama hovorí, že za láskavosť sa neplatí.“

Mladík odvetil: „Ďakujem, ďakujem z celého srdca.“

Keď Howard Kelly odišiel z toho domu, cítil sa lepšie nielen telesne, ale posilnila sa aj jeho viera v Boha a ľudstvo. Už chcel všetko vzdať a zanechať štúdium, no toto malé gesto mu dodalo silu aj vôľu bojovať ďalej.

O mnoho rokov neskôr toto dievča, už ako dospelá žena, vážne ochorelo. Miestni lekári nevedeli, čo robiť. Poslali ju preto do veľkého mesta, kde boli špecialisti na liečbu jej zriedkavej choroby.

Na lekárske konzílium pozvali aj doktora Howarda Kellyho, kapacitu vo svojom odbore.

Keď začul názov mesta, z ktorého pochádzala žena, zažiarilo mu

v očiach zvláštne svetlo. Okamžite bežal na oddelenie a spýtal sa na izbu, v ktorej ležala pacientka.

Hneď ju spoznal – a nielen podľa zelených očí.

Potom sa vrátil na konzílium rozhodnutý urobiť pre záchranu jej života všetko, čo sa len dá. Od tej chvíle väčšinu času venoval tomuto prípadu.

Po dlhom a namáhavom boji nad chorobou zvíťazili. Profesor Kelly si vypýtal v pokladni nemocnice súhrnný účet za liečbu. Pozrel si ho a potom do rohu napísal niekoľko slov.

Účet zanesli pacientke. Váhala, či ho má otvoriť, pretože si bola istá, že sa bude musieť zadlžiť na zvyšok svojho života, aby ten účet zaplatila. Napokon sa naň opatrne pozerala. Jej pozornosť upútali slová v rohu papiera. Čítala: „Uhradené v plnej výške jedným pohárom mlieka.“

Podpísaný doktor Howard Kelly.

*„A kto by dal piť jednému z týchto maličkých čo len za pohár studenej vody ako učeníkovi, veru, hovorím vám, nepríde o svoju odmenu“
(Mt 10, 42)*

Z knihy Bruno Ferrero – Koľko stojí zázrak? Malé príbehy pre potešenie duše.

Pripravila Radka Baková

Aj tento rok sme si dňa 17/30. septembra pripomenuli sviatok svätých mučeníc, ktoré boli Bohom poctené nosením mien dôležitých cností. Cnosť (gr. αρετή) je konanie dobra, dokonalosť, statočnosť, mravná čistota atď. Svätý apoštol Pavol nazýva cnosťami dary Svätého Ducha. Preto, aby duša človeka duchovne ožila a uzdravila sa, je potrebné uskutočňovať nejakú cnosť. Aké ťažké je predstaviť si kresťanský život bez lásky, ktorá mu dáva zmysel, alebo nádeje, ktorá je „zrakom srdca, vnútorným presvedčením, stavom prenikania do takých vecí, ktoré sú mimo tohto sveta“, či viery, zásluhou ktorej prekonávame všetky skúšky a pokusenia. Vďaka nevyčerpatelnému prameňu Božieho milosrdenstva máme každodenne práve na podklade cností možnosť neustáleho čerpania novej posily a inšpirácie pre život, zvládanie problémových situácií, nachádzanie odpovedí na mnohé otázky.

Bolo to dávno, v čase panovania rímskeho cisára Hadriána (117 - 138), kedy žila v Ríme zbožná kresťanka Sofia. Táto múdra a zbožná žena bola matkou dcér, ktoré nazvala menami troch kresťanských cností Viera, Nádej a Láska. Keď v roku 137 vypuklo prenasledovanie kresťanov, Sofia so svojimi dcérami boli udané. Cisár si ich predvolal v domnienke, že strach zo smrti zlomí ich náklonnosť ku kresťanstvu

a že napokon odpadnú od viery v Christa. Mučenie, ktoré podstúpili, zvládali s vedomím neustálej Božej prítomnosti. Veľkou oporou sa im stala matka, ktorá svoje dcéry povzbudzovala, aby vytrvali až do konca. Napokon boli jej dcéry sťažené mečom. Život Sofie nebol vôbec jednoduchý. Stala sa vdovou, videla utrpenie a aj samotnú smrť svojich dcér. Je nepredstaviteľne smutné prežiť takéto ukrutné chvíle, keď sa matka pozerá na smrť vlastných detí. Tri dni a tri noci ostala pri hrobe svojich detí a nakoniec sama zomrela.

Pre nás ľudí žijúcich v 21. storočí je opis ich života len akýmsi príbehom, ktorý sa odohral kedysi v minulosti s nádychem poučenia. Slová nedokážu v plnosti vystihnúť veľkoleposť viery svätej Sofie v Boha, ktorú dnes málokde nájdeme v takejto sile prejavu. Nedá sa opomenúť ani cnostný život a zmysľanie jej dcér, ktoré ani hrôza z mučení a napokon aj samotná smrť nedokázali oddeliť od tak výnimočného, kresťanského a predovšetkým láskyplného vzťahu k Bohu. Pozemský život ukončili mučenícky, dôstojne, s večným odkazom aj pre našu generáciu. Nestačí nazývať sa kresťanom, je potrebné usilovať sa ním aj skutočne byť, cez pokorné a múdre zmysľanie, čistú vieru bez nánosov egoistických túžob a predstáv, odvážne prejavy skutočnej lásky k Bohu a blížnemu

v spojitosti s modlitbou, jemným prístupom k druhým, vládym a srdce objímajúcim pohľadom, a samozrejme aj cez skutky, bez ktorých je viera mŕtva.

V súčasnosti nie je známe miesto uloženia ostatkov týchto svätých mučeníc. Avšak ostatky svätej Sofie sú uložené v katolíckom kostole svätého Trofima postavenom na pôdoryse chrámu z 8. storočia v Eschau (Francúzsko, neďaleko Štrasburgu). Čiastočka svätých mošči svätej Sofie sa nachádza aj v Rusku v Lubjanke. Práve v čase pamiatky svätých mučeníc slúžia pravoslávni akafist vo vyššie spomínanom chráme svätého Trofima. Tieto sväté sú patrónkami ľudí v beznádejných situáciách, prosia za odpustenie hriechov, modlia sa za opustené deti, resp. za deti v detských domovoch, pomáhajú udržiavať vieru aj za cenu života.

Život každého z nás je popretkávaný nielen tým dobrým, ale aj mnohými ťažkosťami, a preto je príjemné a na dušu vhodne pôsobiace, keď vieme, že máme veľkú modlitebnú posilu u svätých, ktorí našli vytúženú milosť u Boha. Preto nech v nás Boh cez modlitebné príhovory aj týchto svätých mučeníc zapáli plameň viery, nádeje, lásky a tiež múdrosti, aby sme vedeli rozlíšiť podstatné a potrebné pre spásu, od toho menej dôležitého, svetského. Nech každý deň túžime neprestajne po získavaní tak vzácných cností. Nech žije v nás Christos.

Použitá literatúra:

Акафист св. Мученицам Вере, Надежде, Любви и матери их Софии. Клин 2007.

DOBRJANSKIJ, A.: Žitje uhodnikov Božich. Peremyšl 1865.

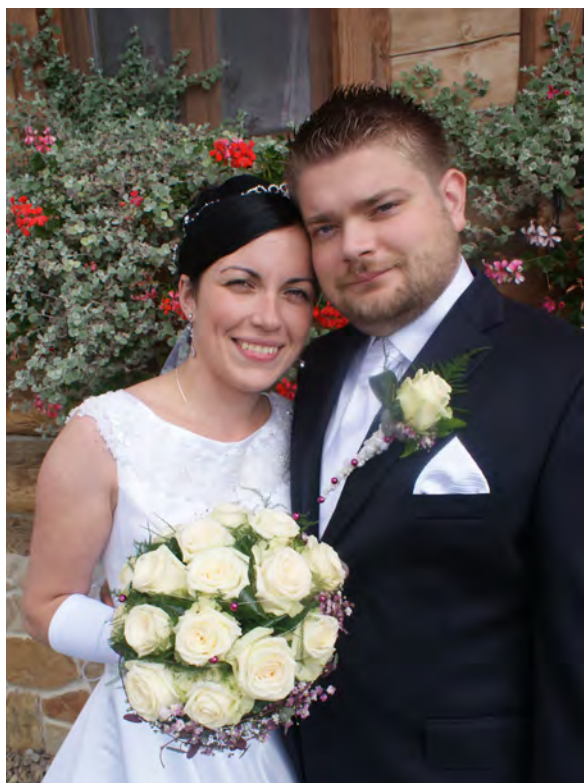
РОСТОВСКИЙ, Д.: Жития Святыхъ. Сентябрь. Москва 1903.

ŠAKOVÁ, E.: Evanjeliové cnosti v živote pravoslávneho kresťana. Prešov 2001.

http://www.egliserusse.eu/blogdiscussion/Sainte-Sophie-et-ses-trois-filles-Foi-Esperance-et-Charite_a414.html

www.eschau.fr/culture-et-loisirs/la-commune/culture-et-patrimoine/lab-batiale-saint-trophime-et-lancienne-abbaye-sainte-sophie/

Pripravila VP

Dňa 21. septembra 2013 spojili svoje životy vo svätej Tajine manželstva mládežníčka Veronika Rusnáková a Peter Melichárech. Prajeme Vám mnoho spoločných rokov naplnených Božou blahodaťou a požehnaných deťmi. Nech je vaša spoločná cesta naplnená pokojom, radosťou a láskou.

Na mnohaja i blahaja lita!

Vedenie BPM

Dňa 15. septembra 2013 prijali svätú Tajinu manželstva naši mládežníci Lubo Škovran a Mária Balodanská. Chceme Vám popriať mnoho radosti, pokoja zdravia a Božej blahodate na spoločnej ceste životom. Nech vás Presvätá Bohorodička ochraňuje svojím omoforom a Hospodin nech Vám daruje mnoho pokojných rokov života.

Na mnohaja i blahaja lita!

Vedenie BPM

Recepty

Skordalia

3-4 stredné zemiaky

3 zúbky cesnaku

1PL citrónovej šťavy (môže byť aj viac)

20-25 ml extra panenského olivového oleja

Soľ

Čerstvo zomleté čierne alebo viacfarebné korenie

Zemiaky uvaríme v osolenej vode a uvarené necháme odkvapkať najlepšie v sitku. V kuchynskom mixéri rozmixujeme najprv cesnak, potom pridáme zemiaky, ktoré tiež dôkladne rozmixujeme. Do zmesi pridáme 15 ml olivového oleja, korenie a ešte raz dôkladne premixujeme. Dáme do mištičky a polejeme zvyšným olejom. Podávamu buď ako nátierku na chlieb, alebo ako omáčku k opekanej zelenine.¹

Zeleninové fašírky s pšenom

300 g pšena

4 cibule

150 g kapusty

150 g cukety

1 ČL soli

Čierne korenie

Strúhanka

Pšeno uvaríme v 2-3 pohároch osolenej vody a necháme trochu vychladnúť. Cibuľu očistíme a spolu s kapustou a cuketou zomelieme na mäsovom mlynčeku alebo rozmixujeme. Zeleninovú zmes zmiešame s pšenom, ochutíme čiernym korením, prípadne soľou. Zo zmesi tvarujeme fašírky, obaľujeme v strúhanke a vyprážame na rozohriatom oleji do zlatista.²

Pôstny perník

400g múky

250g cukru

1 dl oleja

1 ČL kypriaceho prášku

1 ČL sódy bikarbóny

3 dl vody

2 ČL perníkového korenia (alebo 1čl škoric, 1čl badyánu, 1/2 čl klinčekov, 1/2 čl zázvoru)

2 PL akéhokoľvek džemu

1 ČL kávy

Kakao

Všetky suroviny vymiešame na cesto, dáme na plech a upečieme. Dá sa posypať sezamom, farebnou „ryžou“, alebo poliať čokoládou, cukrovou citrónovou, malinovou,... polevou.³

Pripravila Markella

¹ <http://gotovim-doma.ru/view.php?r=979-recept-Skordaliia-Skordalia-Grechenskaia-kartofelno-chesnochnaia-zakuska>

² <http://www.receptik.com/2010/11/29/ovoshhnye-kotlety-s-pshenom.html>

³ V spolupráci s matuškou Tomanovou